

ΕΝΤΥΠΟ ΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΠΛΑΝΟΥ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΧΩΡΟΥ

Α. Το πλάνο συντήρησης του πράσινου σημείου αποσκοπεί στο να διασφαλίσει ότι το κάθε σχολείο θα καταρτίσει οργανωμένα και μέσα από παιδαγωγικές διαδικασίες ένα πρόγραμμα δραστηριοτήτων για τη συντήρηση, την προστασία και τη διατήρηση του χώρου πρασίνου μακροπρόθεσμα. Το πλάνο συντήρησης θα πρέπει να καλύπτει τόσο τη φροντίδα, προστασία και διατήρηση του πράσινου χώρου κατά τη διάρκεια της λειτουργίας του σχολείου, όσο και κατά τις περιόδους, όπου το σχολείο είναι κλειστό (γιορτές Χριστουγέννων, Πάσχα, Θερινές διακοπές). Το πλάνο συντήρησης αναμένεται να είναι προϊόν συλλογικής διαδικασίας, συναπόφασης και δέσμευσης όλων των εμπλεκομένων φορέων.

Περιγραφή της πορείας και των ενεργειών συντήρησης, φροντίδας και προστασίας του χώρου πρασίνου κατά τη διάρκεια της λειτουργίας του σχολείου.

Περιγράψτε με ποιον τρόπο θα οργανώσετε τους/τις μαθητές/μαθήτριες για τη φροντίδα, προστασία και διατήρηση του πράσινου χώρου κατά τη λειτουργία του σχολείου. Περιγράψτε τη διαδικασία και τις ενέργειες στις οποίες θα προβείτε.

Σημειώστε επίσης ποιοι άλλοι φορείς θα εμπλακούν και με ποιον τρόπο.

Η οργάνωση των μαθητών για τη φροντίδα, προστασία και διατήρηση του πράσινου χώρου θα βασιστεί στην ανάθεση συγκεκριμένων παρτεριών σε κάθε τάξη αλλά και στην περιποίηση του συνολικού χώρου πρασίνου – καθαρισμός, φροντίδα, ξεχόρτισμα κτλ. Αυτή η προσέγγιση ενισχύει το αίσθημα ευθύνης και δίνει στα παιδιά τη δυνατότητα να νιώσουν υπεύθυνα για το σχολείο τους αλλά και να συνδεθούν στενότερα με ένα κομμάτι του πράσινου χώρου.

1. Αρχικός Σχεδιασμός και Οργάνωση

- **Καταγραφή Αναγκών** Οι μαθητές καταγράφουν τις ανάγκες του πράσινου χώρου (φυτά, δέντρα, λουλούδια κ.λπ.) και αξιολογούμε τα εργαλεία και υλικά που θα χρειαστούν για τη συντήρηση. Ο χώρος του σχολείου φωτογραφίζεται στην αρχική του κατάσταση, οι φωτογραφίες εκτυπώνονται και ζητείται από τα παιδιά να ζωγραφίσουν τις εισηγήσεις τους.

2. Δημιουργία Ομάδας Συντήρησης - Κατανομή Παρτεριών στις Τάξεις

- **Ανάθεση Ευθύνης:**
 - Κάθε τάξη θα είναι υπεύθυνη για ένα συγκεκριμένο παρτέρι στον χώρο πρασίνου που θα δημιουργηθεί στην είσοδο του σχολείου αλλά και ένα κομμάτι στη δυτική πλευρά το οποίο θα περιλαμβάνει και ένα δέντρο.
 - Οι μικρότερες τάξεις θα αναλάβουν απλές καλλιεργητικές εργασίες, ενώ οι μεγαλύτερες πιο απαιτητικές. Παράλληλα οι μεγάλες τάξεις θα παρέχουν βοήθεια στις μικρότερες, στα δικά τους παρτέρια, ώστε να προωθείται και η συνεργασία ανάμεσα στα παιδιά.
- **Σήμανση Παρτεριών:**
 - Κατασκευή πινακίδων με το όνομα κάθε τάξης για το αντίστοιχο παρτέρι τους, ενισχύοντας την αίσθηση ταυτότητας και υπερηφάνειας.

3. Δραστηριότητες των Τάξεων

- **Καθημερινές Εργασίες:**
 - Πότισμα (καθορισμένο πρόγραμμα με βάση την εποχικότητα και τις ανάγκες των φυτών).
 - Συλλογή φύλλων και οργανικών υλικών για κομποστοποίηση.

- ο Παρατήρηση των φυτών για εντοπισμό προβλημάτων (π.χ., παράσιτα ή φθορές).
- **Εβδομαδιαίες Εργασίες:**
 - ο Ξεχόρτισμα και αφαίρεση ξερών φύλλων.
 - ο Μικρές βελτιώσεις στο έδαφος (προσθήκη χύματος όταν απαιτείται).
 - ο Ανανέωση ή αντικατάσταση πινακίδων ή διακοσμητικών στοιχείων.
- **Εποχικές Εργασίες:**
 - ο Συγκομιδή ή φροντίδα ανθοφόρων φυτών.
 - ο Κλάδεμα
 - ο Λίπανση

4. Ρόλοι Μέσα στην Τάξη

- **Ομάδες Εργασίας:**
 - ο Οι μαθητές κάθε τάξης θα χωρίζονται σε μικρές ομάδες (3-5 ατόμων) με εναλλασσόμενες ευθύνες:
 - Ομάδα ποτίσματος.
 - Ομάδα παρατήρησης και αναφοράς (έλεγχος για ασθένειες ή προβλήματα).
 - Ομάδα καθαριότητας (ξεχόρτισμα, συλλογή φύλλων).
 - Ομάδα διακόσμησης και δημιουργικότητας (φτιάχνουν πινακίδες ή διακοσμούν το παρτέρι).
- **Εναλλαγή Ρόλων:**
 - ο Κάθε ομάδα αναλαμβάνει νέο ρόλο ανά εβδομάδα ή ανά μήνα για να συμμετέχουν όλα τα παιδιά σε διαφορετικές δραστηριότητες.

5. Υποστήριξη και Εμπλοκή Φορέων

- **Γονείς και Σύνδεσμος Γονέων:**
 - ο Παροχή βοήθειας σε εποχικές δράσεις με βάση συγκεκριμένο πρόγραμμα
 - ο Υποστήριξη με υλικά (χώμα, εργαλεία).
- **Γεωπόνοι και Τοπικοί Ειδικοί:**
 - ο Οργάνωση εκπαιδευτικών σεμιναρίων ανά τάξη για τα φυτά που αναλαμβάνουν.
 - ο Καθοδήγηση για την αντιμετώπιση προβλημάτων και την επιλογή σωστών φυτών για κάθε παρτέρι.
- **Δήμος Πάφου – Σχολική Εφορεία:**
 - ο Συνεργασία με τον Δήμο για την παροχή βοήθειας και για συντονισμό των εργασιών αφού το σχολείο βρίσκεται στο κέντρο της Πάφου και είναι διατηρητέο με αποτέλεσμα να υπάρχουν περιορισμοί στις παρεμβάσεις που μπορούν να γίνουν στον χώρο ώστε να συνάδουν με το γενικό πλάνο ανάδειξης των κτηρίων του κέντρου της Πάφου.
 - ο Συμβολή στον σχεδιασμό και στην επιλογή των ειδών και παροχή υπηρεσιών ανάλογα με τις ανάγκες.
 - ο Εποχιακή συντήρηση σε συνεργασία με την εκπαιδευτική κοινότητα.

6. Ενίσχυση Μαθησιακών και Δημιουργικών Δεξιοτήτων

- **Πρακτικά Μαθήματα:**
 - ο Κάθε τάξη μπορεί να συνδέει το παρτέρι της με τα μαθήματα (π.χ., η Γ' τάξη μαθαίνει για την ανάπτυξη φυτών μέσα από το παρτέρι της).
- **Καλλιτεχνική Δημιουργία:**
 - ο Οι μαθητές κατασκευάζουν διακοσμητικά ή πινακίδες για το παρτέρι τους, ενισχύοντας τη δημιουργικότητα.

- **Ετήσιες Εκθέσεις:**

- ο Στο τέλος της σχολικής χρονιάς, κάθε τάξη παρουσιάζει το παρτέρι της στους γονείς και στην τοπική κοινότητα, στα παιδιά των άλλων τάξεων με έμφαση στη διαδικασία φροντίδας και στα επιτεύγματά τους.

7. Μέτρα Προστασίας και Διατήρησης

- **Εσωτερικός Κανονισμός:**

- ο Δημιουργία κανονισμού από τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς για την προστασία του χώρου πρασίνου του σχολείου (π.χ., προστασία, ευθύνη).

- **Ομάδα Ελέγχου:**

- ο Οι μεγαλύτερες τάξεις (ΣΤ' Δημοτικού) μπορούν να λειτουργούν ως «φύλακες» του χώρου, επιβλέποντας την τήρηση των κανόνων.

- **Εκπαιδευτικές Δράσεις Ευαισθητοποίησης:**

- ο Παρουσιάσεις και συζητήσεις για την αξία των πράσινων χώρων και την ανάγκη διατήρησής τους.

8. Αξιολόγηση και Ανατροφοδότηση

- **Μηνιαία Ανασκόπηση:**

- ο Οι τάξεις συγκεντρώνονται για να συζητήσουν την πρόοδο του χώρου πρασίνου και να αναφέρουν προβλήματα ή επιτυχίες.

- **Βράβευση Υπευθυνότητας:**

- ο Στο τέλος κάθε τριμήνου, η τάξη που φρόντισε καλύτερα το παρτέρι της μπορεί να λαμβάνει μια αναγνώριση (π.χ., βραβείο ή αναμνηστικό).

Συμπεράσματα

Η ανάθεση παρτεριών στις τάξεις δημιουργεί ένα περιβάλλον υπευθυνότητας και συνεργασίας. Οι μαθητές ενισχύουν τη σύνδεσή τους με το φυσικό περιβάλλον, καλλιεργούν πρακτικές δεξιότητες και αναπτύσσουν ενσυναίσθηση και σεβασμό για τη φύση. Μέσα από τη συμμετοχή εξωτερικών φορέων, εξασφαλίζεται η σωστή υποστήριξη και η βιωσιμότητα του εγχειρήματος.

Περιγραφή της πορείας και των ενεργειών συντήρησης, φροντίδας και προστασίας του χώρου πρασίνου κατά τη διάρκεια που το σχολείο είναι κλειστό.

Περιγράψτε τη διαδικασία και τις ενέργειες στις οποίες θα προβείτε σε συνεργασία με όλους τους/τις εταίρους και τη σχολική κοινότητα για την προστασία, συντήρηση και φροντίδα του χώρου πρασίνου κατά τις περιόδους που το σχολείο είναι κλειστό.

Η φροντίδα και η προστασία του σχολικού χώρου πρασίνου κατά τη διάρκεια που το σχολείο είναι κλειστό για τις τρεις κύριες περιόδους του έτους: τα Χριστούγεννα – 2 εβδομάδες, το Πάσχα – 2 εβδομάδες και το καλοκαίρι – 9 εβδομάδες, απαιτεί προγραμματισμό και συνεργασία με διάφορους φορείς της σχολικής κοινότητας και της τοπικής κοινωνίας. Παρακάτω περιγράφεται η διαδικασία που θα ακολουθηθεί για τη διατήρηση του χώρου πρασίνου κατά τις περιόδους που δεν υπάρχει τακτική πρόσβαση στο σχολείο από δασκάλους και μαθητές.

1. Προγραμματισμός και προετοιμασία πριν το κλείσιμο

- **Εκτίμηση αναγκών συντήρησης:**

Πριν από το κλείσιμο του σχολείου, καταγράφουμε τις ανάγκες των φυτών και του χώρου πρασίνου, όπως πότισμα, προστασία από έντομα και παρασιτικές ασθένειες, καθώς και γενική καθαριότητα.

- **Προετοιμασία Εξοπλισμού:**

Εξασφαλίζουμε ότι όλα τα μέσα για τη συντήρηση, όπως λάστιχα ποτίσματος, βιολογικά σκευάσματα για την αντιμετώπιση των παρασίτων και κοπτικά εργαλεία, βρίσκονται σε καλή κατάσταση και προσβάσιμα σε όσους θα συνεισφέρουν στη συντήρηση.

- **Δημιουργία Προγράμματος Πότισματος και Συντήρησης:**

Αναπτύσσουμε ένα πλάνο ποτίσματος και φροντίδας για όλη την περίοδο που το σχολείο θα είναι κλειστό, ώστε να διασφαλίσουμε την κάλυψη των αναγκών του πράσινου χώρου.

2. Ενέργειες Συντήρησης Κατά το Κλείσιμο του Σχολείου

- **Συνεργασία με την Τοπική Κοινότητα και Γονείς:**

Κατά την περίοδο των διακοπών, συνεργαζόμαστε με τους γονείς, γείτονες και εθελοντές της τοπικής κοινότητας για την ανάληψη συγκεκριμένων καθηκόντων συντήρησης, όπως το πότισμα και ο καθαρισμός του χώρου.

- **Ανάθεση Υπευθυνότητας Κατά Εβδομάδα:**

Δημιουργούμε έναν κατάλογο εθελοντών που αναλαμβάνουν τη φροντίδα του χώρου πρασίνου με βάση ένα εβδομαδιαίο πρόγραμμα, εξασφαλίζοντας έτσι τη συνεχή φροντίδα χωρίς να επιβαρύνεται ένας μόνο φορέας. Συγκεκριμένα θα δημιουργηθούν 20 ομάδες εθελοντών που θα αποτελούνται από εκπαιδευτικούς, γονείς και μαθητές. Για να δημιουργηθούν οι ομάδες συντήρησης θα δοθεί έντυπο με συγκεκριμένες ημερομηνίες – 1 φορά κατά τις διακοπές των Χριστουγέννων, 1 φορά κατά τις διακοπές του Πάσχα και 2 φορές την εβδομάδα κατά τις θερινές διακοπές – στο οποίο οι γονείς θα δηλώσουν την πρόθεση τους να συμμετέχουν στη συντήρηση του χώρου πρασίνου. Με βάση τις προτιμήσεις των γονιών – εθελοντών, τη συνεργασία με τη Σχολική Εφορεία αλλά και το προσωπικό του σχολείου – φροντίστριες και γραμματέας – θα καταρτιστεί πρόγραμμα συντήρησης του χώρου πρασίνου κατά τις περιόδους που το σχολείο θα είναι κλειστό. Το πρόγραμμα θα κοινοποιηθεί στους ενδιαφερόμενους στους οποίους θα σταλούν και ειδοποιήσεις υπενθύμισης για την ημερομηνία που ανέλαβαν.

- **Προγραμματισμός Αυτόματου Ποτίσματος:**

Θα εγκαταστήσουμε ένα σύστημα αυτόματου ποτίσματος, ώστε να περιοριστεί η ανάγκη κοπιαστικής και χρονοβόρας εργασίας εθελοντών η οποία θα περιοριστεί μόνο στις ενέργειες που αφορούν καθαρισμό, περιποίηση ή μικροκλαδέματα.

3. Ενίσχυση Προστασίας του Χώρου

- **Εγκατάσταση Φυσικών Απωθητικών Εντόμων:**

Για την αποτροπή παρασίτων, μπορούμε να τοποθετήσουμε φυτικά απωθητικά όπως μέντα, δενδρολίβανο, που κρατούν μακριά τα έντομα χωρίς χημικά.

- **Προστασία από Βανδαλισμούς:** Θα τοποθετήσουμε προειδοποιητικές πινακίδες για την αποτροπή των βανδαλισμών και για την προστασία του χώρου πρασίνου.

4. Μετα-διακοπών Επιθεώρηση και Συντήρηση

- **Επισκόπηση της Κατάστασης:**

Με την επιστροφή των μαθητών, πραγματοποιείται έλεγχος της κατάστασης του χώρου πρασίνου για τυχόν φθορές, ανάγκες επιπλέον συντήρησης ή ανανέωσης φυτών που ίσως να επηρεάστηκαν κατά την περίοδο διακοπών.

- **Αναπλήρωση Φυτών και Διορθώσεις:**

Αν χρειαστεί, προχωράμε σε νέες φυτεύσεις ή επισκευές εξοπλισμού, ώστε ο χώρος πρασίνου να επανέλθει στην αρχική του κατάσταση και να είναι έτοιμος να υποδεχτεί τους μαθητές.

5. Συνεχής Επικοινωνία και Αξιολόγηση

- **Ανατροφοδότηση από Εθελοντές:**

Μετά την περίοδο των διακοπών, ενημερωνόμαστε από τους εθελοντές σχετικά με τη διαδικασία φροντίδας, τυχόν προβλήματα και προτάσεις για βελτίωση.

- **Συνεχής Βελτίωση Σχεδιασμού:**

Αναθεωρούμε το πρόγραμμα και τις ενέργειες που ακολουθήσαμε ώστε να βελτιώσουμε τη διαδικασία για τις επόμενες περιόδους διακοπών.

Η συντήρηση του πράσινου χώρου κατά το κλείσιμο του σχολείου απαιτεί καλή οργάνωση, συνεργασία και διάθεση προσφοράς από τη σχολική κοινότητα και τους τοπικούς φορείς. Με την κατάλληλη προετοιμασία και συντονισμό, διασφαλίζεται ότι ο χώρος πρασίνου θα παραμείνει σε καλή κατάσταση και θα υποδέχεται τους μαθητές κάθε νέα σχολική χρονιά σε ένα υγιές και φιλόξενο περιβάλλον.

Β. Η συντήρηση ενός χώρου πρασίνου απαιτεί, όχι μόνο συστηματική φροντίδα, παρακολούθηση και έλεγχο, αλλά και την εφαρμογή κατάλληλων πρακτικών για να διατηρηθεί υγιής και αισθητικά όμορφος. Ο καταρτισμός του πλάνου συντήρησης του χώρου πρασίνου αποσκοπεί στη διατήρηση και προστασία του σε βάθος χρόνου, ώστε να αξιοποιείται ως υπαίθριος χώρος μάθησης και απόλαυσης από τη σχολική/τοπική κοινότητα. Σημειώνεται ότι το πλάνο συντήρησης είναι ετήσιο, συμπεριλαμβανομένων και των θερινών διακοπών.

Έδαφος

Περιγράψτε τον τρόπο με τον οποίο θα διατηρηθεί υγιές το έδαφος του χώρου πρασίνου που προτίθεστε να δημιουργήσετε, ώστε να βελτιώνεται συνεχώς η δομή του εδάφους, να συγκρατείται η υγρασία και να παρέχονται βασικά θρεπτικά συστατικά για τα φυτά (προσθήκη οργανικής ύλης, χρήση εδαφοβελτιωτικού, εδαφοκαλυπτικό κ.λπ.).

Η διατήρηση ενός υγιούς και εύφορου εδάφους αποτελεί κρίσιμο στοιχείο για την επιτυχία του σχολικού χώρου πρασίνου. Ένα καλά δομημένο έδαφος βελτιώνει τη συγκράτηση της υγρασίας, ενισχύει τη ριζική ανάπτυξη των φυτών και παρέχει τα απαραίτητα θρεπτικά συστατικά. Για την επίτευξη αυτών των στόχων, θα ακολουθήσουμε τις παρακάτω πρακτικές:

1. Προσθήκη Οργανικής Ύλης

- **Κομπόστ:** Το κομπόστ, που δημιουργείται από οργανικά απόβλητα όπως υπολείμματα φυτών, φλούδες φρούτων και λαχανικών, εμπλουτίζει το έδαφος με οργανικά συστατικά, βελτιώνοντας τη δομή του και ενισχύοντας την αποστράγγιση.

2. Χρήση Εδαφοβελτιωτικών Υλικών

- Θα ακολουθήσουμε τις οδηγίες των ειδικών όσον αφορά στη χρήση εδαφοβελτιωτικών υλικών π.χ. βερμικουλίτης και περλίτης για βελτίωση της δομής του εδάφους και συγκράτηση της υγρασίας, άμμος για αύξηση της αποστράγγισης, αποτρέποντας το σάπισμα των ριζών και βοηθώντας στη διατήρηση της υγείας των

φυτών, ασβέστης ή γύψος για βελτίωση της δομής του και στην αύξηση της διαπερατότητας.

3. Χρήση Εδαφοκαλυπτικών Υλικών

- **Φυσικά Υλικά (π.χ. θρυμματισμένα κλαδέματα, πριονίδι, φλοιός δέντρων, φύλλα):** Η κάλυψη της επιφάνειας του εδάφους με οργανικά υλικά βοηθά στη συγκράτηση της υγρασίας, στη ρύθμιση της θερμοκρασίας του εδάφους και στην αποτροπή ανάπτυξης ζιζανίων. Το mulch σταδιακά διασπάται, εμπλουτίζοντας το έδαφος με οργανική ύλη και βελτιώνοντας τη δομή του.
- **Πέτρες ή Χαλίκι:** Σε μερικά σημεία, η χρήση πετρών ή χαλικιού ως κάλυψη μπορεί να συμβάλει στη διατήρηση της υγρασίας και στην αποτροπή της διάβρωσης.

4. Καλλιέργεια Καλυπτικών Φυτών

- Τα καλυπτικά φυτά εμποδίζουν την έκθεση του εδάφους στις καιρικές συνθήκες, προσθέτουν οργανική ύλη και ενισχύουν την παραγωγή αζώτου, βελτιώνοντας έτσι τη γονιμότητα του εδάφους με φυσικό τρόπο.

5. Συστηματικό Πότισμα και Βελτίωση Υγρασίας

- **Σύστημα Στάγδην Ποτίσματος:** Η εγκατάσταση συστήματος στάγδην ποτίσματος θα ρυθμίζει την υγρασία του εδάφους, θα περιορίζει την υπερβολική εξάτμιση και θα βοηθά στη διατήρηση της βέλτιστης υγρασίας για τα φυτά.
- **Διαχείριση Υγρασίας:** Ο έλεγχος της υγρασίας του εδάφους θα γίνεται τακτικά, ειδικά κατά τις ξηρές περιόδους, για να διασφαλιστεί ότι τα φυτά λαμβάνουν την απαραίτητη υγρασία χωρίς υπερβολικό πότισμα που θα μπορούσε να οδηγήσει σε απώλεια θρεπτικών στοιχείων.

6. Χρήση Βιολογικών Λιπασμάτων και Θρεπτικών Συστατικών

- **Φυσικά Λιπάσματα:** Η χρήση βιολογικών λιπασμάτων, όπως κόμποστ, θα εμπλουτίζει το έδαφος με βασικά θρεπτικά συστατικά όπως το άζωτο, ο φώσφορος και το κάλιο.
- **Εμπλουτισμός με Ασβέστιο και Μαγνήσιο:** Θα ακολουθήσουμε τις οδηγίες των ειδικών για να αναγνωρίζουμε τις ανάγκες του εδάφους και αν χρειάζεται, θα προσθέτουμε θρεπτικά συστατικά όπως ασβέστιο και μαγνήσιο, που βοηθούν στη ρύθμιση του pH και βελτιώνουν τη δομή του.

Με την εφαρμογή αυτών των τεχνικών, εξασφαλίζουμε ένα υγιές και γόνιμο έδαφος, το οποίο στηρίζει την ανάπτυξη των φυτών στον σχολικό χώρο πρασίνου, δημιουργώντας ένα βιώσιμο και περιβαλλοντικά φιλικό οικοσύστημα που επωφελείται και από τη συμμετοχή της σχολικής κοινότητας.

Πότισμα

Καθορίστε τον τρόπο με τον οποίο θα διασφαλίζεται το πότισμα του χώρου πρασίνου κατά τη διάρκεια όλων των εποχών του χρόνου και ιδιαίτερα κατά τους ζεστούς και ξηρούς μήνες όπου απαιτείται περισσότερο νερό (σύστημα αυτόματου ποτίσματος, αισθητήρας υγρασίας εδάφους, κ.λπ.).

Για την αποτελεσματική διασφάλιση του ποτίσματος του σχολικού χώρου πρασίνου καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και ιδιαίτερα κατά τους ζεστούς και ξηρούς μήνες, θα εγκαταστήσουμε ένα σύστημα που περιλαμβάνει αυτόματο πότισμα. Το σύστημα αυτό θα επιτρέπει τη σωστή κατανομή του νερού, εξοικονομώντας πόρους και διασφαλίζοντας την υγιή ανάπτυξη των φυτών.

1. Σύστημα Αυτόματου Ποτίσματος

- **Στάγδην Πότισμα (Drip Irrigation):** Θα εγκαταστήσουμε ένα σύστημα στάγδην ποτίσματος για να εξασφαλίσουμε σταδιακή και αργή ροή νερού, επιτρέποντας στα φυτά να απορροφούν το νερό με αποδοτικό τρόπο. Το σύστημα στάγδην είναι ιδιαίτερα κατάλληλο για περιόδους ξηρασίας, καθώς ελαχιστοποιεί την εξάτμιση και μειώνει την κατανάλωση νερού.
- **Ψεκαστήρες Χαμηλής Πίεσης:** Σε πιο εκτεταμένα σημεία του χώρου πρασίνου θα τοποθετηθούν ψεκαστήρες χαμηλής πίεσης που θα καλύπτουν ευρύτερες επιφάνειες χωρίς σπατάλη νερού. Οι ψεκαστήρες θα έχουν ρυθμιζόμενο χρονισμό για να λειτουργούν νωρίς το πρωί ή αργά το απόγευμα, όταν οι απώλειες από την εξάτμιση είναι χαμηλότερες.

2. Προγραμματιζόμενος Χρονισμός Ποτίσματος

- **Ρυθμίσεις για Εποχιακές Αλλαγές:** Το πρόγραμμα ποτίσματος θα προσαρμόζεται ανάλογα με τις εποχές. Κατά τους ζεστούς και ξηρούς μήνες, θα αυξάνεται η συχνότητα ποτίσματος, ενώ κατά τους βροχερούς μήνες θα μειώνεται ή θα απενεργοποιείται, αποφεύγοντας το υπερβολικό πότισμα.
- **Προσαρμογή Ωρών Ποτίσματος:** Το σύστημα θα προγραμματίζεται να ποτίζει νωρίς το πρωί ή αργά το βράδυ, για να μειώνεται η εξάτμιση από τον ήλιο και να επιτυγχάνεται μεγαλύτερη διείσδυση νερού στο έδαφος.

3. Σύστημα Παρακολούθησης και Συντήρησης

- **Τακτικοί Έλεγχοι:** Το σύστημα ποτίσματος θα ελέγχεται και θα συντηρείται περιοδικά για να διασφαλίζεται η καλή λειτουργία του. Οι σωλήνες και οι ψεκαστήρες θα επιθεωρούνται για τυχόν διαρροές ή φθορές.
- **Ετήσια Ρύθμιση των Αισθητήρων:** Οι αισθητήρες υγρασίας θα ρυθμίζονται τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο για να εξασφαλιστεί ότι παρέχουν ακριβείς μετρήσεις.

4. Χρήση Εδαφοκαλυπτικών Υλικών

- **Η χρήση εδαφοκαλυπτικών, όπως φλοιός δέντρων, ξηρά φύλλα ή θρυμματισμένα κλαδέματα γύρω από τα φυτά, θα συμβάλει στη διατήρηση της υγρασίας του εδάφους, μειώνοντας την ανάγκη για συχνό πότισμα. Τα εδαφοκαλυπτικά υλικά προστατεύουν το έδαφος από την εξάτμιση, ειδικά τους θερμούς μήνες, και βοηθούν τα φυτά να διατηρούνται ενυδατωμένα.**

Με το συνδυασμό αυτόματου ποτίσματος και εδαφοκαλυπτικών υλικών, θα διασφαλίσουμε ότι ο χώρος πρασίνου διατηρείται υγιής και εύφορος καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, ανεξάρτητα από τις καιρικές συνθήκες. Το σύστημα αυτό είναι αποδοτικό, μειώνει τη σπατάλη νερού και παρέχει στα φυτά το ιδανικό επίπεδο υγρασίας.

Αποτελεσματική χρήση νερού

Προσδιορίστε τον τρόπο με τον οποίο θα διασφαλίζεται η αποτελεσματική χρήση νερού για σκοπούς άρδευσης, ώστε να μειώνεται στο ελάχιστο η σπατάλη νερού (ενδημικά φυτά, πότισμα νωρίς το πρωί ή αργά το απόγευμα για να ελαχιστοποιείται η εξάτμιση, εγκατάσταση συστήματος στάγδην άρδευσης, συλλογή βρόχινου νερού κ.λπ.).

Για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική χρήση του νερού και να μειωθεί στο ελάχιστο η σπατάλη, ο σχεδιασμός και η διαχείριση του συστήματος άρδευσης του σχολικού χώρου πρασίνου θα βασιστεί στις παρακάτω πρακτικές:

1. Επιλογή Ενδημικών και Ξηρανθεκτικών Φυτών

- **Ενδημικά Φυτά:** Η επιλογή ενδημικών φυτών που είναι ανθεκτικά στις τοπικές κλιματολογικές συνθήκες είναι ιδιαίτερα σημαντική, καθώς αυτά τα φυτά έχουν

μικρότερες ανάγκες για νερό και προσαρμόζονται καλύτερα στην ξηρασία. Τα ενδημικά φυτά απαιτούν λιγότερη συντήρηση και άρδευση σε σύγκριση με άλλα είδη.

- **Ξηρανθεκτικά Φυτά:** Επιπλέον, θα χρησιμοποιηθούν φυτά που χαρακτηρίζονται από ανθεκτικότητα στην ξηρασία, όπως αρωματικά βότανα (π.χ., δενδρολίβανο, λεβάντα) και μεσογειακά φυτά (π.χ., φασκόμηλο, θυμάρι). Αυτά τα φυτά βοηθούν στη μείωση των απαιτήσεων σε πότισμα, ειδικά κατά τους θερινούς μήνες.

2. Σύστημα Στάγδην Άρδευσης

- **Εγκατάσταση Στάγδην Ποτίσματος:** Το σύστημα στάγδην άρδευσης θα εγκατασταθεί για να εξασφαλιστεί η αποδοτική χρήση του νερού. Το σύστημα αυτό επιτρέπει την αργή και σταθερή παροχή νερού κοντά στις ρίζες των φυτών, αποφεύγοντας την απώλεια νερού από εξάτμιση και απορροή. Επιπλέον, το νερό παρέχεται μόνο στα σημεία που χρειάζεται, αποφεύγοντας την υπερβολική κατανάλωση.
- **Χρονισμός και Αυτοματισμός:** Το σύστημα θα έχει ρυθμιζόμενο χρονισμό και αυτοματισμό, ώστε να ποτίζει τις ιδανικές ώρες, νωρίς το πρωί ή αργά το απόγευμα, όταν οι θερμοκρασίες είναι χαμηλότερες και οι απώλειες από εξάτμιση ελαχιστοποιούνται.

3. Κάλυψη του Εδάφους με Εδαφοκαλυπτικά Υλικά

- **Εδαφοκαλυπτικά με Οργανικά Υλικά:** Η κάλυψη του εδάφους με οργανικά υλικά όπως φλοιός δέντρων ή ξηρά φύλλα βοηθά στη συγκράτηση της υγρασίας στο έδαφος, μειώνει την εξάτμιση, προστατεύει το έδαφος από τη διάβρωση και διατηρεί τη θερμοκρασία του εδάφους σταθερή. Με αυτόν τον τρόπο, μειώνεται η ανάγκη για συχνό πότισμα, ειδικά κατά τους θερινούς μήνες.
- **Αποφυγή Ανάπτυξης Ζιζανίων:** Η χρήση εδαφοκαλυπτικών υλικών επίσης αποτρέπει την ανάπτυξη ζιζανίων που απορροφούν νερό και θρεπτικά συστατικά από τα φυτά του πρασίνου, συμβάλλοντας στη συνολική υγεία και αποδοτικότητα του χώρου πρασίνου.

4. Προγραμματισμός Ποτίσματος Ανά Εποχή

- **Μείωση Ποτίσματος κατά τους Βροχερούς Μήνες:** Κατά τις βροχερές περιόδους (φθινόπωρο και χειμώνας), το πρόγραμμα ποτίσματος θα προσαρμόζεται, μειώνοντας ή και διακόπτοντας προσωρινά την άρδευση.
- **Αύξηση Ποτίσματος κατά τη Θερινή Περίοδο:** Κατά τους ζεστούς μήνες, το σύστημα θα ποτίζει πιο συχνά και θα χρησιμοποιεί τη δεξαμενή βρόχινου νερού σε συνδυασμό με το αυτόματο σύστημα ποτίσματος, για να καλύψει τις αυξημένες ανάγκες του εδάφους σε νερό.

5. Εκπαίδευση Μαθητών και Σχολικής Κοινότητας

- **Ευαισθητοποίηση και Συμμετοχή:** Μέσω εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, οι μαθητές θα εκπαιδεύονται στη σημασία της εξοικονόμησης νερού και στις ορθές πρακτικές άρδευσης. Θα ενθαρρυνθεί η συμμετοχή τους στη συντήρηση του χώρου, για να κατανοούν τη σημασία της υπεύθυνης κατανάλωσης νερού.
- **Παρακολούθηση Κατανάλωσης:** Οι μαθητές θα συμμετέχουν σε τακτικούς προγραμματισμένους ελέγχους του συστήματος και στη μέτρηση της κατανάλωσης νερού, ώστε να κατανοούν και να αξιολογούν την αποτελεσματικότητα του προγράμματος.

Με την εφαρμογή αυτών των μεθόδων, η άρδευση του σχολικού χώρου πρασίνου θα γίνεται με αποτελεσματικό και βιώσιμο τρόπο, διασφαλίζοντας ότι δεν θα υπάρχει σπατάλη νερού και ότι οι ανάγκες των φυτών θα καλύπτονται, ανεξάρτητα από τις καιρικές συνθήκες και τις εποχικές αλλαγές.

Φυσική και ολοκληρωμένη διαχείριση παρασίτων

Καθορίστε τον τρόπο με τον οποίο θα ελεγχθεί συστηματικά ο πληθυσμός των παρασίτων με φυσικό τρόπο (συστηματική παρατήρηση, συγκαλλιέργειες, συνοδευτικές φυτεύσεις, ωφέλιμα έντομα όπως πασχαλίτσες, μάντισσες – αλογάκια της Παναγίας, χρήση οργανικών μεθόδων ελέγχου παρασίτων όπως πράσινο σαπούνι, πιπέρι καγιέν, κ.λπ.).

Για τον συστηματικό και φυσικό έλεγχο των παρασίτων στον σχολικό χώρο πρασίνου, θα υιοθετηθούν πρακτικές βιολογικής διαχείρισης, οι οποίες περιλαμβάνουν την παρακολούθηση του πληθυσμού των παρασίτων, τη χρήση ωφέλιμων εντόμων και φυσικών εναλλακτικών για την καταπολέμηση των επιβλαβών οργανισμών. Αυτές οι μέθοδοι επιτρέπουν την προστασία των φυτών χωρίς τη χρήση χημικών σκευασμάτων και συμβάλλουν στη διατήρηση της βιοποικιλότητας.

1. Συστηματική Παρατήρηση και Παρακολούθηση

- **Τακτικοί Έλεγχοι:** Ο χώρος πρασίνου θα παρακολουθείται συστηματικά, με εβδομαδιαίες επιθεωρήσεις από εκπαιδευτικούς και μαθητές. Οι τακτικοί αυτοί έλεγχοι θα επικεντρώνονται στον εντοπισμό παρασίτων και στη διάγνωση τυχόν ενδείξεων ασθενειών στα φυτά, όπως αποχρωματισμοί, οπές στα φύλλα ή ασυνήθιστες εκκρίσεις.
- **Καταγραφή Παρατηρήσεων:** Οι παρατηρήσεις θα καταγράφονται ώστε να εντοπίζονται έγκαιρα αλλαγές στον πληθυσμό των παρασίτων. Έτσι, θα μπορούμε να αναγνωρίσουμε επαναλαμβανόμενα προβλήματα ή εποχιακές εξάρσεις.

2. Συγκαλλιέργειες και Συνοδευτικές Φυτεύσεις

- **Συγκαλλιέργεια με Απωθητικά Φυτά:** Θα φυτέψουμε είδη που απωθούν τα παράσιτα κοντά σε ευαίσθητα φυτά. Για παράδειγμα:
 - **Κατιφές και Λεβάντα:** Απωθούν έντομα όπως αφίδες και σκνίπες.
 - **Δενδρολίβανο και Θυμάρι:** Απωθούν φυλλοφάγα έντομα.
- **Συνοδευτικές Φυτεύσεις για Ανάπτυξη Ωφέλιμων Εντόμων:** Θα προστεθούν φυτά που προσελκύουν ωφέλιμα έντομα, όπως μέλισσες και πασχαλίτσες. Για παράδειγμα ο μάραθος και ο άνηθος προσελκύουν φυσικούς θηρευτές παρασίτων.

3. Εισαγωγή και Διατήρηση Ωφέλιμων Εντόμων

- **Πασχαλίτσες:** Οι πασχαλίτσες καταναλώνουν αφίδες και άλλα μικρά παράσιτα. Θα ενθαρρυνθεί η φυσική παρουσία τους μέσω της φύτευσης φυτών που τις προσελκύουν, όπως άνηθος και μάραθος.
- **Αλογάκι της Παναγίας:** Τα αλογάκια της Παναγίας είναι θηρευτές που καταναλώνουν μεγάλο αριθμό παρασίτων και μπορούν να βοηθήσουν στη φυσική διατήρηση του πληθυσμού των επιβλαβών εντόμων.
- **Διατήρηση Εντόμων Επικονιαστών:** Με την παρουσία φυτών που προσελκύουν επικονιαστές, όπως το δεντρολίβανο και οι μαργαρίτες, θα ενισχυθεί η παρουσία μελισσών και άλλων εντόμων που βελτιώνουν τη συνολική υγεία του οικοσυστήματος και συνεισφέρουν στον έλεγχο των παρασίτων.

4. Χρήση Οργανικών Μεθόδων Ελέγχου Παρασίτων

- **Πράσινο Σαπούνι:** Το πράσινο σαπούνι θα χρησιμοποιείται για την καταπολέμηση μαλακών εντόμων όπως οι αφίδες και οι αλευρώδεις, διαλύοντας το κηρώδες περίβλημά τους. Θα εφαρμόζεται αραιωμένο στο νερό και θα ψεκάζεται απευθείας στα σημεία όπου εντοπίζονται τα παράσιτα.
- **Διάλυμα Πιπεριού Καγιέν και Σκόρδου:** Θα παρασκευάζεται φυσικό εντομοαπωθητικό διάλυμα από καγιέν και σκόρδο, το οποίο απομακρύνει φυλλοφάγα έντομα και βοηθά στον περιορισμό των προσβολών. Το διάλυμα θα ψεκάζεται στις επιφάνειες των φύλλων, προσφέροντας έναν φυσικό τρόπο προστασίας.
- **Ξίδι και Νερό:** Μικρές ποσότητες ξιδιού, σε αραιωμένη μορφή, μπορούν να χρησιμοποιηθούν τοπικά για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων επιβλαβών οργανισμών στο χώμα ή στα φύλλα.
- **Έγχυμα Τσουκνίδας:** Το έγχυμα τσουκνίδας μπορεί να χρησιμοποιηθεί τόσο ως εντομοαπωθητικό όσο και ως φυσικό λίπασμα. Θα ενισχύει το έδαφος με θρεπτικά συστατικά ενώ ταυτόχρονα θα μειώνει την προσέλκυση παρασίτων.

5. Προγραμματισμός και Εκπαίδευση της Σχολικής Κοινότητας

- **Συμμετοχή Μαθητών:** Οι μαθητές θα εκπαιδεύονται στις μεθόδους παρατήρησης των φυτών και θα συμμετέχουν στην εφαρμογή οργανικών μεθόδων ελέγχου παρασίτων. Θα αναλάβουν ρόλους στις εβδομαδιαίες επιθεωρήσεις, ώστε να μάθουν να εντοπίζουν ενδείξεις προσβολής και να κατανοούν τη λειτουργία των ωφέλιμων εντόμων.
- **Ευαισθητοποίηση και Καλλιέργεια Οικολογικής Συνείδησης:** Μέσω των δραστηριοτήτων αυτών, θα προωθηθεί η κατανόηση της σημασίας των οικολογικών μεθόδων διαχείρισης του οικοσυστήματος και της διατήρησης της βιοποικιλότητας στον χώρο πρασίνου.

Με αυτόν τον ολιστικό και φυσικό τρόπο διαχείρισης των παρασίτων, ο σχολικός χώρος πρασίνου θα μπορεί να διατηρείται υγιής χωρίς τη χρήση επιβλαβών χημικών ουσιών, ενώ παράλληλα θα προωθείται η περιβαλλοντική εκπαίδευση και η ευαισθητοποίηση των μαθητών και της σχολικής κοινότητας συνολικά.

Διαχείριση Ζιζανίων

Παραθέστε το πλάνο σας για την απομάκρυνση των ζιζανίων (αγριόχορτων) από τον κήπο σας, ώστε να μην ανταγωνίζονται τα φυτά σας για νερό, θρεπτικά συστατικά και ηλιακό φως (παρατήρηση, ξεχόρτισμα, όργωμα, εδαφοκάλυψη με ροκανίδι, πευκόφλουδα, γεώπανο, εδαφοκαλυπτικά φυτά και καλλιέργειες).

Η απομάκρυνση των ζιζανίων είναι κρίσιμη για τη διατήρηση ενός υγιούς σχολικού κήπου, ώστε τα καλλιεργούμενα φυτά να μη βρίσκονται σε ανταγωνισμό με τα ζιζάνια για νερό, θρεπτικά συστατικά και ηλιακό φως. Το πλάνο για τον έλεγχο των ζιζανίων περιλαμβάνει φυσικές και οργανικές μεθόδους που επιτρέπουν την αποτελεσματική διαχείρισή τους, μειώνοντας την ανάγκη για χημικά.

1. Παρατήρηση και Συστηματική Παρακολούθηση

- **Τακτικοί Έλεγχοι:** Ο χώρος πρασίνου θα επιθεωρείται τακτικά, ώστε να εντοπίζονται άμεσα τα πρώτα σημάδια ανάπτυξης ζιζανίων. Μέσω της εβδομαδιαίας παρακολούθησης, θα γίνεται καταγραφή της εξάπλωσης των ζιζανίων και θα αξιολογείται η ανάγκη για επεμβάσεις.

- **Σημειώσεις και Καταγραφή Περιοχών:** Οι μαθητές θα συμμετέχουν στην παρατήρηση, μαθαίνοντας να καταγράφουν τις περιοχές όπου παρατηρείται πιο έντονη ανάπτυξη ζιζανίων. Έτσι, οι ενέργειες αφαίρεσης μπορούν να επικεντρωθούν σε συγκεκριμένα σημεία.

2. Χειρωνακτική Απομάκρυνση και Ξεχόρτισμα

- **Ξεχόρτισμα με το Χέρι:** Τα ζιζάνια θα αφαιρούνται χειρωνακτικά, ιδιαίτερα όταν το έδαφος είναι νωπό μετά από βροχή ή πότισμα, οπότε οι ρίζες αφαιρούνται πιο εύκολα. Το ξεχόρτισμα με το χέρι είναι αποτελεσματικό για την απομάκρυνση των ζιζανίων από τη ρίζα, ελαχιστοποιώντας τον κίνδυνο επανεμφάνισής τους.
- **Χρήση Ειδικών Εργαλείων:** Για ζιζάνια με βαθιές ή ανθεκτικές ρίζες, θα χρησιμοποιούνται κατάλληλα εργαλεία, όπως μικρές τσουγκράνες και φτυάρια χειρός, που διευκολύνουν την απομάκρυνση των ζιζανίων χωρίς να διαταράσσουν τα φυτά.

3. Όργωμα και Αναζωογόνηση του Εδάφους

- **Επιφανειακό Όργωμα:** Η καλλιέργεια του εδάφους θα γίνεται επιφανειακά, ώστε να διατηρούνται οι ρίζες των φυτών άθικτες, ενώ τα ζιζάνια θα αφαιρούνται. Το όργωμα αποτρέπει την ανάπτυξη νέων ζιζανίων και βοηθά στον αερισμό του εδάφους.
- **Καλλιέργεια πριν την Φύτευση:** Σε κάθε νέα περίοδο φύτευσης, θα γίνεται καλλιέργεια του εδάφους για να απομακρυνθούν ζιζάνια και να βελτιωθεί η δομή του εδάφους, επιτρέποντας στα φυτά να αναπτυχθούν καλύτερα.

4. Εδαφοκάλυψη για Παρεμπόδιση Ανάπτυξης Ζιζανίων

- **Χρήση θρυμματισμένου ξύλου και πευκόφλουδας:** Η χρήση ροκανιδιού και φλούδας από πεύκα ως εδαφοκάλυψη γύρω από τα φυτά θα περιορίζει την ανάπτυξη ζιζανίων, διατηρώντας ταυτόχρονα την υγρασία στο έδαφος. Η οργανική αυτή κάλυψη δημιουργεί ένα φράγμα που δυσκολεύει τη βλάστηση των ζιζανίων.

5. Φύτευση Εδαφοκαλυπτικών Φυτών και Συγκαλλιέργειες

- **Εδαφοκαλυπτικά Φυτά:** Θα επιλεγούν εδαφοκαλυπτικά φυτά, τα οποία αναπτύσσονται χαμηλά και εμποδίζουν την εξάπλωση των ζιζανίων. Τα φυτά αυτά προσφέρουν κάλυψη στο έδαφος και εμποδίζουν τα ζιζάνια να βρουν χώρο για ανάπτυξη.
- **Συγκαλλιέργειες:** Ο συνδυασμός φυτών με διαφορετικές απαιτήσεις σε θρεπτικά συστατικά και υγρασία θα μειώσει τον κίνδυνο ζιζανίων, καθώς θα εξαντλεί τους πόρους για την ανάπτυξή τους. Για παράδειγμα, μπορούν να συνδυαστούν φυτά που τα φύλλα τους δημιουργούν σκιά στο έδαφος, αποτρέποντας την ανάπτυξη ζιζανίων.

6. Φυσικές Μέθοδοι Καταπολέμησης των Ζιζανίων

- **Πράσινο Σαπούνι:** Το πράσινο σαπούνι θα χρησιμοποιείται για την καταπολέμηση μαλακών εντόμων όπως οι αφίδες και οι αλευρώδεις, διαλύοντας το κηρώδες περίβλημά τους. Θα εφαρμόζεται αραιωμένο στο νερό και θα ψεκάζεται απευθείας στα σημεία όπου εντοπίζονται τα παράσιτα.
- **Διάλυμα Πιπεριού Καγιέν και Σκόρδου:** Θα παρασκευάζεται φυσικό εντομοαπωθητικό διάλυμα από καγιέν και σκόρδο, το οποίο απομακρύνει φυλλοφάγα έντομα και βοηθά στον περιορισμό των προσβολών. Το διάλυμα θα ψεκάζεται στις επιφάνειες των φύλλων, προσφέροντας έναν φυσικό τρόπο προστασίας.

- **Ξίδι και Νερό:** Μικρές ποσότητες ξιδιού, σε αραιωμένη μορφή, μπορούν να χρησιμοποιηθούν τοπικά για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων επιβλαβών οργανισμών στο χώμα ή στα φύλλα.
- **Έγχυμα Τσουκνίδας:** Το έγχυμα τσουκνίδας μπορεί να χρησιμοποιηθεί τόσο ως εντομοαπωθητικό όσο και ως φυσικό λίπασμα. Θα ενισχύει το έδαφος με θρεπτικά συστατικά ενώ ταυτόχρονα θα μειώνει την προσέλκυση παρασίτων.

7. Εκπαίδευση και Συμμετοχή της Σχολικής Κοινότητας

- **Συμμετοχή Μαθητών στον Έλεγχο Ζιζανίων:** Οι μαθητές θα συμμετέχουν στις εργασίες απομάκρυνσης των ζιζανίων και θα εκπαιδεύονται στις τεχνικές ελέγχου τους, ώστε να κατανοούν τη σημασία της διατήρησης ενός υγιούς κήπου. Επίσης, θα μάθουν να χρησιμοποιούν φυσικές μεθόδους αντί για χημικές ουσίες.
- **Ευαισθητοποίηση και Παρακολούθηση Προόδου:** Θα καλλιεργηθεί η περιβαλλοντική συνείδηση των μαθητών, μαθαίνοντάς τους τη σημασία της διαχείρισης ζιζανίων με φιλικές προς το περιβάλλον μεθόδους.

Με τη συστηματική παρατήρηση, τη χρήση φυσικών και οργανικών υλικών και την ενεργή συμμετοχή των μαθητών, το πλάνο αυτό για τον έλεγχο των ζιζανίων εξασφαλίζει τη διατήρηση ενός υγιούς και βιώσιμου σχολικού κήπου, ενισχύοντας την ανάπτυξη των καλλιεργούμενων φυτών.

Κλάδεμα

Περιγράψτε το πλάνο σας για το κλάδεμα των φυτών που προτίθεστε να φυτέψετε, ώστε να διασφαλίζεται η κυκλοφορία του αέρα και η υγιής ανάπτυξη των φυτών, καθώς και η διατήρηση του σχήματός τους και γενικότερα της εμφάνισης του χώρου πρασίνου.

Το κλάδεμα είναι βασική διαδικασία για τη διασφάλιση της υγιούς ανάπτυξης των φυτών, την κυκλοφορία του αέρα, την πρόληψη ασθενειών και τη διατήρηση του αισθητικού αποτελέσματος στον χώρο πρασίνου. Το πλάνο περιλαμβάνει συγκεκριμένες τεχνικές και προγραμματισμό, ανάλογα με τις ανάγκες κάθε είδους φυτού, ώστε να υποστηρίζεται η σωστή ανάπτυξή τους.

1. Προγραμματισμός και Καθορισμός Περιόδου Κλαδέματος

- **Περίοδος Κλαδέματος ανά Είδος:** Ανάλογα με τα φυτά που θα φυτευτούν (δέντρα, θάμνοι, αρωματικά φυτά), θα οριστούν συγκεκριμένες περίοδοι κλαδέματος.
- **Προσαρμογή στο Κλίμα:** Κατά τους ζεστούς και ξηρούς μήνες θα αποφεύγεται το έντονο κλάδεμα, ώστε να μην εκτίθενται τα φυτά σε υπερβολική εξάτμιση υγρασίας. Η προγραμματισμένη αυτή φροντίδα θα μειώσει το άγχος των φυτών και θα ενισχύσει την ανθεκτικότητά τους.

2. Κλάδεμα για Υγιή Ανάπτυξη και Κυκλοφορία Αέρα

- **Αφαίρεση παλιών και άρρωστων κλαδιών:** Τα άρρωστα, ξηρά ή κατεστραμμένα κλαδιά θα αφαιρούνται για την πρόληψη ασθενειών και την αποφυγή μόλυνσης άλλων φυτών. Η αφαίρεση αυτή θα βελτιώσει την κυκλοφορία του αέρα, αποτρέποντας τη συσσώρευση υγρασίας και τον κίνδυνο ανάπτυξης μυκήτων.
- **Αραίωση του φυτού:** Στα δέντρα και τους θάμνους θα εφαρμόζεται κλάδεμα αραιώματος, το οποίο περιλαμβάνει την αφαίρεση εσωτερικών κλαδιών ώστε να ενισχυθεί η κυκλοφορία του αέρα και να επιτραπεί το φως να φτάσει σε όλο το φυτό. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τα πυκνά φυτά, καθώς μειώνει τον κίνδυνο ασθενειών και ευνοεί την ανάπτυξη νέων βλαστών.

3. Χρήση Κατάλληλων Εργαλείων και Τεχνικών για την Αποφυγή Βλαβών

- **Κατάλληλα Εργαλεία Κλαδέματος:** Θα χρησιμοποιούνται μικρά ψαλίδια και πριόνια κατάλληλα για παιδιά και για το είδος και το μέγεθος των φυτών. Οι λεπίδες θα διατηρούνται καθαρές και ακονισμένες για την αποφυγή τραυματισμών στα φυτά και τη μείωση του κινδύνου ασθενειών.
- **Ελαφρύ Κλάδεμα Νέων Βλαστών:** Τα νέα βλαστάρια θα κλαδεύονται με προσοχή για να αποφευχθεί η καταστροφή των ευαίσθητων ιστών. Αυτό το ελαφρύ κλάδεμα θα βοηθήσει στην ανάπτυξη πυκνής και συμμετρικής βλάστησης.

4. Εκπαίδευση Μαθητών στη Διαδικασία Κλαδέματος

- **Συμμετοχή στη Φροντίδα του Κήπου:** Οι μαθητές θα εκπαιδεύονται στις τεχνικές και τη σημασία του κλαδέματος για την υγεία των φυτών. Η συμμετοχή τους θα τους βοηθήσει να κατανοήσουν πώς να διατηρούν το σχήμα και τη δομή των φυτών και να αναγνωρίζουν σημάδια που δείχνουν ότι απαιτείται κλάδεμα.
- **Εκμάθηση της Σημασίας της Κυκλοφορίας του Αέρα:** Μέσα από πρακτική και παρατήρηση, οι μαθητές θα μάθουν τη σημασία της σωστής κυκλοφορίας του αέρα και του φωτός για τα φυτά, συνειδητοποιώντας τη σημασία της φροντίδας του πρασίνου για την υγιή ανάπτυξή του.

5. Παρακολούθηση και Καταγραφή Προόδου

- **Τακτικές Επιθεωρήσεις μετά το Κλάδεμα:** Μετά το κλάδεμα, θα παρακολουθείται η απόκριση των φυτών για τυχόν σημάδια στρες ή ανάπτυξη νέων βλαστών. Οι παρατηρήσεις αυτές θα βοηθούν στον προγραμματισμό μελλοντικών παρεμβάσεων.
- **Καταγραφή Εργασιών:** Οι δραστηριότητες κλαδέματος και τα αποτελέσματά τους θα καταγράφονται για να αναπτύσσεται εμπειρία σχετικά με τις ανάγκες κάθε φυτού και να προσαρμόζεται το πλάνο φροντίδας, εάν απαιτείται.

Με το πλάνο αυτό, το κλάδεμα στον σχολικό χώρο πρασίνου θα υποστηρίξει την υγιή και ισορροπημένη ανάπτυξη των φυτών, θα διατηρήσει την αισθητική του χώρου και θα συμβάλει στην ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της οικολογικής ισορροπίας του κήπου.

Διαχείριση κλαδεμάτων

Προσδιορίστε τον τρόπο με τον οποίο θα διαχειρίζεστε τα κλαδέματα (περισυλλογή από τον δήμο/κοινότητα, κομποστοποίηση, τεμαχιστής κλαδεμάτων, κ.λπ.)

Η διαχείριση των κλαδεμάτων από τον σχολικό χώρο πρασίνου θα γίνει με περιβαλλοντικά βιώσιμο τρόπο, ώστε να συμβάλει στη μείωση αποβλήτων και στη δημιουργία χρήσιμων υλικών για τη βελτίωση του κήπου. Το πλάνο διαχείρισης περιλαμβάνει μεθόδους επεξεργασίας και επαναχρησιμοποίησης των κλαδεμάτων μέσω της συνεργασίας με την τοπική κοινότητα και της χρήσης οργανικών μεθόδων.

1. Κομποστοποίηση στον Σχολικό Χώρο

- **Συλλογή και Διαλογή Υλικών:** Τα μικρότερα κομμάτια από τα κλαδέματα, όπως φύλλα, λεπτά κλαδιά και κοτσάνια, θα συλλέγονται και θα διαχωρίζονται από τα μεγαλύτερα κομμάτια. Θα συγκεντρώνονται σε ειδικό χώρο κομποστοποίησης μέσα στον κήπο.
- **Διαδικασία Κομποστοποίησης:** Τα οργανικά υλικά θα τοποθετούνται σε ειδικά δοχεία κομποστοποίησης, όπου θα αναμειγνύονται με άλλα υλικά (όπως αποξηραμένα φύλλα, χορτάρι και οργανικά απόβλητα από το σχολικό κυλικείο). Η κομποστοποίηση θα προσφέρει υψηλής ποιότητας φυσικό λίπασμα για τα φυτά του κήπου και θα συμβάλει στη διατήρηση της υγείας του εδάφους.

- **Εκπαίδευση Μαθητών:** Οι μαθητές θα συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία της κομποστοποίησης, μαθαίνοντας τη σημασία της ανακύκλωσης οργανικών υλικών και του ρόλου του κομποστ ως φυσικού εδαφοβελτιωτικού.

2. Χρήση τεμαχιστή κλαδεμάτων για δημιουργία εδαφοκαλυπτικού

- **Τεμαχισμός Κλαδεμάτων:** Σε συνεργασία με τη Σχολική Εφορεία τα μεγαλύτερα κλαδιά και τα πιο σκληρά μέρη των φυτών θα περνούν από τεμαχιστή κλαδεμάτων . Το τεμαχισμένο υλικό θα χρησιμοποιείται ως εδαφοκάλυψη γύρω από τις ρίζες των φυτών για να διατηρείται η υγρασία στο έδαφος, να αποτρέπεται η ανάπτυξη ζιζανίων και να βελτιώνεται η υφή του εδάφους.
- **Αποθήκευση και Χρήση του θρυμματισμένου ξύλου:** Τα τεμαχισμένα υλικά θα αποθηκεύονται σε ένα μέρος του κήπου και θα χρησιμοποιούνται σταδιακά ως φυσικό στρώμα εδαφοκάλυψης. Έτσι, μειώνεται η ανάγκη για αγορά έτοιμου εδαφοκαλυπτικού και υποστηρίζεται η αειφορία του σχολικού κήπου.

3. Συνεργασία με Σχολική Εφορεία, Δήμο Πάφου, Κοινότητα

- **Προγραμματισμένη Συλλογή Υλικών:** Σε περίπτωση μεγάλων κλαδεμάτων θα αναλαμβάνει τη διαχείριση η Σχολική Εφορεία. Θα απομακρύνουν τα υλικά και θα τα διαχειριστούν μέσω των συστημάτων αποκομιδής και επεξεργασίας κλαδεμάτων που διαθέτουν.
- **Συμμετοχή σε Τοπικά Προγράμματα Ανακύκλωσης Πρασίνου:** Εφόσον υπάρχει δυνατότητα, το σχολείο θα συμμετέχει σε τοπικές πρωτοβουλίες για την ανακύκλωση πράσινων απορριμμάτων, ώστε να ενισχύσει την προσπάθεια μείωσης των απορριμμάτων στον δήμο.

4. Επαναχρησιμοποίηση Υλικών για Διάφορους Σχολικούς Σκοπούς

- **Κατασκευές και Πειραματική Κηπουρική:** Τα κλαδιά και άλλα υπολείμματα από κλαδέματα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για εκπαιδευτικές δραστηριότητες, όπως κατασκευή μικρών φρακτών, ή για πειραματικές κατασκευές στον κήπο, προσφέροντας στους μαθητές πρακτική εμπειρία στην ανακύκλωση υλικών.
- **Σταδιακή Χρήση Υλικών για Εδαφοκάλυψη:** Αντί να απομακρύνονται άμεσα όλα τα υλικά, τα κατάλληλα τεμαχισμένα κλαδιά θα αποθηκεύονται προσωρινά για χρήση σε μελλοντικές ανάγκες εδαφοκάλυψης. Έτσι, εξοικονομούνται πόροι και ενισχύεται η αειφορία του χώρου πρασίνου.

•

5. Ευαισθητοποίηση και Εκπαίδευση στη Διαχείριση Κλαδεμάτων

- **Εκπαιδευτικά Προγράμματα για τους Μαθητές:** Οι μαθητές θα συμμετέχουν στη διαδικασία διαχείρισης των κλαδεμάτων και θα ενημερώνονται για τη σημασία της επαναχρησιμοποίησης και της ανακύκλωσης υλικών. Θα διδάσκονται πώς τα κλαδέματα, αντί να γίνονται απόβλητα, μπορούν να συνεισφέρουν στην καλλιέργεια του κήπου.
- **Δημιουργία Ενημερωτικού Υλικού:** Θα δημιουργηθούν ενημερωτικές αφίσες ή φυλλάδια που θα αναρτώνται στον χώρο του κήπου, τα οποία θα περιγράφουν τη διαδικασία κομποστοποίησης και άλλες μεθόδους αξιοποίησης των κλαδεμάτων.

Συμπέρασμα

Με το πλάνο αυτό, η διαχείριση των κλαδεμάτων θα γίνει με φιλικό προς το περιβάλλον τρόπο, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη του σχολικού κήπου και στην προώθηση της βιωσιμότητας. Η χρήση κομποστοποίησης, τεμαχιστή και η συνεργασία με τη Σχολική Εφορεία και τον Δήμο εξασφαλίζουν ότι τα κλαδέματα δεν θα αποτελούν απόβλητα, αλλά πολύτιμο πόρο για τη διατήρηση της υγείας του εδάφους και των φυτών.

Προστασία του χώρου πρασίνου από βανδαλισμούς

Αναφερθείτε σε ενέργειες και μέτρα που θα εφαρμόσετε για την προστασία του χώρου πρασίνου από βανδαλισμούς, αλλά και ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της σχολικής κοινότητας για την προστασία και διατήρησή του.

Το Δημοτικό Σχολείο Πάφου Β' - Δημήτριο βρίσκεται στην καρδιά της Πάφου, απέναντι από το Δημαρχείο Πάφου και ανάμεσα σε νεοκλασσικά κτήρια και πλατείες και περιτριγυρίζεται από πολυσύχναστες λεωφόρους. Το ίδιο το κτήριο είναι φωτισμένο κατά τις νυχτερινές ώρες όπως και όλα τα κτήρια που βρίσκονται γύρω του. Ταυτόχρονα ο χώρος του σχολείου είναι περιφραγμένος και κλειδωμένος κατά τις χρονικές περιόδους που το σχολείο δε λειτουργεί. Ο φωτισμός όλων αυτών των κτηρίων καθώς και η περίφραξη αποτελούν αποτρεπτικό παράγοντα για όσους θα επιδίωκαν βανδαλισμούς.

Παρόλο που ισχύουν τα πιο πάνω, ακολουθούν συγκεκριμένες ενέργειες και μέτρα που μπορούν να παρθούν επιπλέον, για πρόληψη και αντιμετώπιση των βανδαλισμών:

1. Ενημέρωση και Ευαισθητοποίηση

- Σχολικές Εκδηλώσεις: Οργάνωση ημερίδων και δραστηριοτήτων που προωθούν την αξία του πρασίνου και τον ρόλο του στη ζωή μας.
- Μαθητικές Παρουσιάσεις: Ενθάρρυνση μαθητών να δημιουργήσουν παρουσιάσεις και έργα (π.χ., αφίσες, βίντεο) σχετικά με την προστασία του χώρου πρασίνου.
- Ενημερωτική Σήμανση: Τοποθέτηση πινακίδων στον χώρο πρασίνου με μηνύματα που προωθούν την προστασία του χώρου και τη σημασία του. Χρήση φράσεων όπως: «Προστάτεψε το πράσινο – είναι το μέλλον μας!».

2. Συμμετοχή της Σχολικής Κοινότητας

- Υπεύθυνοι Φροντίδας: Ανάθεση ρόλων στους μαθητές (ομάδες προστασίας πρασίνου), ώστε να νιώθουν υπεύθυνοι για τη φροντίδα του χώρου.
- Συνεργασία με τον Σύνδεσμο Γονέων: Ενθάρρυνση γονέων να συμμετέχουν σε δράσεις καθαριότητας και συντήρησης.
- Εκπαιδευτικές Επισκέψεις: Επισκέψεις σε χώρους πρασίνου και πάρκα, για την ανάδειξη καλών πρακτικών προστασίας.
- Εθελοντικές Δράσεις: Οργάνωση ημέρας εθελοντισμού με τη συμμετοχή της τοπικής κοινότητας για τη φροντίδα του χώρου.
- Εκστρατείες Ενημέρωσης: Δημιουργία ψηφιακών και έντυπων καμπανιών με στόχο την ενημέρωση για την προστασία του χώρου πρασίνου.

3. Μέτρα Ενίσχυσης της Συνείδησης των Μαθητών

Δημιουργία Χάρτας Πρασίνου: Ενσωμάτωση κανόνων προστασίας του χώρου στον σχολικό κανονισμό με συμμετοχή μαθητών, εκπαιδευτικών και γονέων.

Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης: Συμπερίληψη μαθημάτων για τη σημασία του πρασίνου στο σχολικό πρόγραμμα.

Διαγωνισμοί και Βραβεία: Οργάνωση διαγωνισμών για την καλύτερη ιδέα προστασίας και διατήρησης του κήπου, με έπαθλα όπως σπόροι ή φυτά.

4. Αντιμετώπιση Βανδαλισμών

- Άμεση Αποκατάσταση: Γρήγορη αποκατάσταση ζημιών για να αποτραπεί η εντύπωση παραμέλησης του χώρου.
- Διάλογος με τους Μαθητές: Συζήτηση για τις συνέπειες των βανδαλισμών και τον αρνητικό τους αντίκτυπο στην κοινότητα.
- Εμπλοκή Υπευθύνων: Ανάθεση αρμοδιοτήτων σε εκπαιδευτικούς για τη διαρκή παρακολούθηση και αναφορά τυχόν φθορών.

4. Καλλιέργεια Συναισθηματικής Σύνδεσης

Ονοματοδοσία Φυτών: Οι μαθητές θα "υιοθετήσουν" φυτά, δίνοντάς τους όνομα.

Καταγραφή Ανάπτυξης: Διατήρηση ημερολογίων για την παρακολούθηση της ανάπτυξης των φυτών, ενισχύοντας την προσωπική δέσμευση των μαθητών.

Με τη λήψη αυτών των μέτρων, το σχολείο μπορεί να προστατεύσει τον χώρο πρασίνου, ενισχύοντας ταυτόχρονα τη συνεργασία και τη δέσμευση όλης της σχολικής κοινότητας.

Συνεργασίες και συνέργειες

Αναφέρετε τυχόν συνεργασίες και συνέργειες που προτίθεστε να αναπτύξετε για την αποτελεσματικότερη τήρηση και συνεχή αναβάθμιση του πλάνου συντήρησης του χώρου πρασίνου που προτίθεστε να υλοποιήσετε.

Για την αποτελεσματική τήρηση και συνεχή αναβάθμιση του πλάνου συντήρησης του χώρου πρασίνου στο σχολείο μας, προτείνεται η ανάπτυξη συνεργασιών και συνεργειών με φορείς, οργανισμούς, τοπικούς επαγγελματίες και την κοινότητα. Αυτές οι συνεργασίες μπορούν να ενισχύσουν τη βιωσιμότητα του προγράμματος, να παρέχουν τεχνική υποστήριξη και να εμπλουτίσουν τη μαθησιακή εμπειρία. Συγκεκριμένα:

1. Συνεργασία με Τοπικές Αρχές

- Δήμος Πάφου και Σχολική Εφορεία: Συμβολή στον σχεδιασμό και στην τακτική συντήρηση (καθαρισμός, άρδευση) μέσω των αρμόδιων τμημάτων.
- Συμμετοχή σε πρωτοβουλίες, όπως εκδηλώσεις για το περιβάλλον ή αναδάσωση.
- Οργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων για εκπαιδευτικούς, μαθητές και προσωπικό.
- Καθοδήγηση για τη χρήση βιώσιμων πρακτικών συντήρησης.

2. Συνεργασία με Επαγγελματίες και Εξειδικευμένους Φορείς (Γεωπόνοι, Κηπουροί, Ιδιοκτήτες φυτωρίου)

- Συμβουλευτικές υπηρεσίες για τη σωστή επιλογή εποχικών φυτών και την εφαρμογή φιλικών προς το περιβάλλον πρακτικών.
- Τακτικοί έλεγχοι του χώρου για την αντιμετώπιση προβλημάτων, όπως παράσιτα, ασθένειες και κακή ανάπτυξη φυτών.
- Συμμετοχή στην εγκατάσταση και συντήρηση συστημάτων άρδευσης ή άλλων υποδομών.
- Υποστήριξη σε μεγάλης κλίμακας εργασίες

3. Συνεργασία με Ακαδημαϊκά Ιδρύματα

- Πανεπιστήμιο Νεάπολης: Συνεργασία με φοιτητές και καθηγητές τμημάτων αρχιτεκτονικής τοπίου για έρευνες και βελτιώσεις.
- Οργάνωση εργαστηρίων και δραστηριοτήτων για την εφαρμογή νέων μεθόδων καλλιέργειας ή διαχείρισης.
- Συμμετοχή σπουδαστών από τομείς σχετικούς με την τοπιοτεχνία στην πρακτική συντήρηση του χώρου.

4. Συνεργασία με την Κοινότητα

- Σύνδεσμος Γονέων: Εθελοντική συμμετοχή σε δράσεις φύτευσης, συντήρησης και καθαριότητας, οργάνωση εκδηλώσεων για τη συγκέντρωση πόρων
- Τοπικοί Αγρότες: Προμήθεια κληρονομικών σπόρων ή φυσικών λιπασμάτων. Γνώσεις για παραδοσιακές τεχνικές καλλιέργειας.

- Εθελοντικές Ομάδες και ΜΚΟ: Συμβολή στη διοργάνωση εκδηλώσεων ή καμπανιών ευαισθητοποίησης.
- Συνεργασία με Τοπικές Επιχειρήσεις: Κέντρα Κήπου και Φυτώρια: Χορηγίες φυτών, χώματος και εργαλείων για τη συντήρηση. Εργαστήρια για μαθητές και εκπαιδευτικούς σχετικά με τις νέες τεχνολογίες στην κηπουρική.
- Επιχειρήσεις Ανακύκλωσης: Παροχή συστημάτων κομποστοποίησης και υποστήριξη σε θέματα διαχείρισης αποβλήτων.

Η δημιουργία και συντήρηση του χώρου πρασίνου στο Δημοτικό Σχολείο Πάφου Β΄ - Δημήτριο θα στηριχθεί αναμφίβολα στη συνεργασία πολλών φορέων – εθελοντές γονείς, Σύνδεσμος Γονέων, Σχολική Εφορεία, Δήμος Πάφου, Πανεπιστήμιο Νεάπολης, ειδικοί επιστήμονες, ιδιοκτήτες σχετικών επιχειρήσεων - που χωρίς τη συμβολή τους το έργο αυτό δε θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί. Η άμεση θετική ανταπόκριση όσων κλήθηκαν αρχικά να ενημερωθούν για την πρόσθεση του σχολείου μας να συμμετέχει στο πρόγραμμα αυτό καθώς και η έμπρακτη εθελοντική εργασία γονέων του σχολείου στη δημιουργία του πλάνου εργασίας - τοπογράφος, αρχιτέκτονας, ιδιοκτήτης φυτωρίου – αλλά και η προθυμία όλων να συνεχίσουν να προσφέρουν, μας γεμίζει με αισιοδοξία για την επιτυχία μας στη δημιουργία ενός χώρου πρασίνου που θα αποτελεί στολίδι για το κέντρο της Πάφου αλλά και θα έχει σημαντικό μαθησιακό ρόλο για τα παιδιά του σχολείου μας.